

[Christmas Møller.]

kommer vel nok en Mulighed senere; vi skal jo have et Statslaan ved Lejlighed, lad os saa se, om vi ikke kan skaffe de fornødne Penge dels ved Salg af Aktier og dels ved Optagelse af et egentligt Statslaan. Lad os se, om vi ikke paa anden Maade kan faa det ene og det andet gjort. Jeg henholder mig denne Sag vedrørende til den højtærede Indenrigsministers særlige Organ „Skive Folkeblad“, som har skrevet, at nu lykkedes det de Konservative at faa en Fjerdedel solgt denne Gang, det gaar nok med at faa den næste Fjerdedel. Jeg tror altsaa, at det har været rigtigt, at Begyndelsen blev gjort.

Jeg forstaaar slet ikke, hvorfor det ærede Medlem Hr. Himmelstrup virkelig vilde vove sig ud i det Angreb, han rettede, naar jeg tænker paa den Fortid, det ærede Medlem har paa det Omraade. Men det maa han jo selv om. Hvis han vil svare, saa vil vi jo nok kunne faa en Dag, en Aften, maaske et Par Dage ud af det.

Jeg vender mig derefter til selve Stillingen, saaledes som den er. Man har fra mit Partis Side og i øvrigt fra alle Sider erkendt, at en Ændring i Seddelbankens Stilling maatte til, idet vi stod over for det særdeles ubehagelige Forhold, at vi mere og mere nærmer os den Dato i 1938, da en Ordning skulde træffes, og vi fra vor Side har da ment, at Staten maatte have større Indflydelse paa Banken. Jeg henviser til, hvad jeg tidligere har sagt herom: at det var fuldkommen klart, at naar man lavede en ny Ordning, kunde man ikke lade Seddeludstedelsesretten blive paa den private Aktiebanks Haand, og med den store Betydning, Regeringen og Lovgivningsmagten har selv paa de mindste Omraader, kunde man ikke lade Pengepolitikken og Valutapolitikken ligge hos et Organ, som var uden for Regeringens og Rigsdagens Indflydelse. Derfor vil man ogsaa se, at det er særdeles faa Omraader, paa hvilke der virkelig er sat ind over for Forslaget, ja, jeg vover næsten at sige, at det er muligt, at man, hvis man skulde lave noget helt nyt, vilde lade Staten faa mere Indflydelse, end den faar straks, i Kraft af, at det gamle Repræsentantskab glider over. Men saaledes som Forholdene har ligget, hvor Op-gaven har været den dobbelte at søge at skabe et Organ uden for Statsmagten, som havde en vis Selvstændighed og dog havde en vis Forbindelse med Statsmagten, har der i det store og hele ikke været kritiske Bemærkninger at gøre dertil.

Dernæst har man rejst Spørgsmaal om

Rigsdagens Indflydelse paa Banken. Jeg kunde maaske i og for sig godt have ønsket — vi har ikke stillet Forslag derom —, at Rigsdagens Indflydelse snarere var blevet større end mindre, fordi Spørgsmaalet om Valuta- og Pengepolitik i saa høj Grad er et Spørgsmaal om hele Politikken i Landet. Vi har affundet os med den Ordning, der er truffet, hvorved 8 af Rigsdagens Medlemmer bliver Medlemmer af det nye Repræsentantskab, og jeg finder det rigtigt at sige, at Forudsætningen her har været, at de 4 udvalgsberettigede Partier ved første Valg skulde have ligelig Repræsentation i Bankens Repræsentantskab. Jeg tror ogsaa, at der ved den Ændring, der er sket ved Udviklingen af Bestyrelsen fra 5 til 7 Medlemmer, saaledes at Repræsentantskabet selv vælger 5, er skabt Mulighed for, at der kan komme Rigsdagsmænd i den paagældende Bestyrelse, hvilket jeg for mit Vedkommende gerne ser, idet det er af stor Vigtighed, at Rigsdagen har nøje Kendskab til hele den økonomiske Udvikling i Landet.

Hvad angaar de andre Ændringsforslag, kan jeg henholde mig til den ærede Ordførers Gennemgang af disse. Den til § 20 foreslaaede Ændring, hvorved Banken kun over Ministeriet kan henvende sig til andre Statsorganer, anser jeg for en Forbedring.

Den væsentligste Indvending, man kunde rette mod Gennemførelsen af en ny Bankordning nu, var, at alting ligger saa usikkert. Vi har ganske vist formelt Gulddækning, men ikke reelt, og hvis Guldmøntfoden bliver gennemført i 1937, 1938 eller 1939 paa en Basis som den nuværende, 47—48 Ores Guldværdi pr. Krone, vil jo med eet Slag den Ordning, vi her træffer, være sprængt i den Forstand, at Banken i samme Øjeblik har hele sin Kapital i Behold, og at Statens Forskrivning til Banken kan betales, har sin Kapital halvanden Gang vel. Man kunde sige, at det var ejendommeligt at lovgive under saadanne Forhold, oven i Købet for et længere Aaremaal, men vi er tvunget til det paa Grund af Oktrojens Udløb i 1938. Jeg anser heller ikke hele dette Forhold for farligt, fordi jeg ser saaledes paa det, at den Slags store Bestemmelser træffes uanset Lov, næsten uanset Kontrakt, uanset, hvad der er bestemt efter de nu engang givne Magtforhold i Landet.

Thi hvad er Sandheden om den nuværende Nationalbankordning? Sandheden er den, at den nuværende Nationalbankordning, som hviler paa Oktrojen af 1818 og Oktrojen af 1907, gældende fra 1908 til